

Joanna Dynowska

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
e-mail: joannan@uwm.edu.pl

Maciej Zapadka

Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
e-mail: mzapadka@wp.pl

WDROŻENIE MSSF 8 *SEGMENTY OPERACYJNE* W SPÓLKACH BRANŻY DRZEWNOPAPIERNICZEJ

IMPLEMENTATION OF IFRS 8 OPERATING SEGMENTS IN COMPANIES OF THE WOOD AND PAPER INDUSTRY

DOI: 10.15611/pn.2018.513.09

JEL Classification: M41

Streszczenie: Głównym zadaniem Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej jest ujednoczenie oraz umożliwienie porównywania sprawozdań finansowych spółek niezależnie od ich otoczenia prawno-ekonomicznego. Aby usprawnić funkcjonowanie spółek giełdowych, ważną rolę odgrywają sprawozdania o wysokim standardzie, uwzględniające kryteria narzucone między innymi przez MSSF 8 *Segmenty operacyjne*. W artykule dokonano analizy wprowadzenia MSSF 8 w miejsce MSR 14 w sprawozdawczości finansowej spółek giełdowych z branży drzewno-papierniczej oraz omówiono sposób prezentacji informacji na temat segmentów operacyjnych i obszarów geograficznych w sprawozdaniach finansowych. Przeprowadzenie analizy podjętego tematu umożliwiło wykorzystanie metody studiów literaturowych oraz metody analizy dokumentów. Badania wykazały, że analizowane spółki wdrożyły wytyczne MSSF 8 *Segmenty operacyjne*, natomiast nie przyczyniło się to do osiągnięcia większego spektrum informacji odnoszących się do segmentów operacyjnych oraz podniesienia ich jakości.

Słowa kluczowe: MSSF 8, sprawozdanie finansowe, segment operacyjny, branża drzewno-papiernicza.

Summary: The main task of the International Financial Reporting Standards is to standardize and to make it possible to compare companies' financial statements independently of their legal and economic environment. In order to improve the functioning of listed companies, high-standard reports play an important role, taking into consideration the criteria imposed by IFRS 8 Operating Segments. The purpose of this paper was to evaluate the implementation of IFRS 8 in the listed companies of the wood and paper industry and to discuss the range of

presentation of information on operational and geographical segments. Conducting the analysis on the topic enabled the use of the following research methods: literature studies, and document analysis method. The carried out research has confirmed that wood-based stock companies have implemented IFRS 8, whereas the Operating Segments have not contributed to a bigger spectrum of information related to the operating segments and improvement of their quality.

Keywords: IFRS 8, financial statement, operating segment, wood and paper industry.

1. Wstęp

Obecnie na polskim rynku dopuszczalne są dwa podejścia do sporządzania sprawozdań finansowych. Część spółek w swoich działaniach kieruje się ustawą o rachunkowości i dołączonymi do niej przepisami wykonawczymi oraz krajowymi standardami rachunkowości. Natomiast pozostałe jednostki podporządkowują się Międzynarodowym Standardom Sprawozdawczości Finansowej. Ogólnym założeniem MSSF jest ujednolicenie sprawozdawczości finansowej prowadzonej na całym świecie przez wszelkie przedsiębiorstwa oraz organizacje.

Rynek wymaga od podmiotów gospodarczych rzetelnych sprawozdań z ich działalności w celu umożliwienia inwestorom doboru najlepszego i najbardziej przyszłościowego przedsiębiorstwa do współpracy. Prawidłowe sprawozdanie finansowe powinno opierać się na świadomych, przemyślanych decyzjach głównych organów zarządzających spółki, podejmowanych na podstawie wiedzy i spostrzeżeń ekspertów.

Jednym ze standardów należących do MSSF jest Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 8 *Segmenty operacyjne*. Zakłada on, że przedsiębiorstwa zobowiązane są ujawnić wszelkie informacje związane z segmentami, które występują w wewnętrznej sprawozdawczości zarządczej. MSSF 8 jest oparty głównie na zasadach, a nie na przepisach. Istotną rolę odgrywa w nim wewnętrzna struktura sprawozdawczości według segmentów działalności.

Jako segment uznaje się element, który można scharakteryzować za pomocą następujących kategorii: aktywów, zobowiązań, zysków, strat, przychodów i kosztów. Głównym powodem gromadzenia i przetwarzania powyższych informacji jest ocena efektów działalności finansowej segmentów oraz ich wpływu na funkcjonowanie całej jednostki. MSSF 8 nie narzuca kryteriów identyfikacji segmentów operacyjnych. Najczęściej spotykanymi w praktyce kryteriami są produkty, klienci, kanały dystrybucji oraz jednostki organizacyjne, które można wykorzystywać w rachunkowości zarządczej jako ośrodki odpowiedzialności.

Celem badań jest określenie zmian związanych z wprowadzeniem MSSF 8 w miejsce MSR 14 w sprawozdawczości finansowej spółek giełdowych z branży drzewno-papierniczej oraz przedstawienie sposobu prezentacji informacji dotyczących obszarów geograficznych w sprawozdaniach finansowych badanych jednostek. W badaniach założono, że zmiany wprowadzone wraz z zastąpieniem dotychczasowo-

wego MSR 14 nowym MSSF 8 spowodowały zwiększenie zakresu ujawnianych danych na temat segmentów przez badane spółki. W artykule posłużono się metodą studiów literaturowych oraz metodą analizy dokumentów.

2. MSSF 8 *Segmenty operacyjne*

Jawność informacji o segmentach, które zawarte są w sprawozdaniach finansowych, została wprowadzona przez Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej 8 *Segmenty operacyjne* (MSSF 8). MSSF 8 określa obowiązek przedsiębiorstw odnoszący się do ujawniania informacji dotyczących segmentów. Segmenty sprawozdawcze zależne są od wewnętrznej sprawozdawczości zarządczej [Karwowski 2016, s. 21].

Standard ten określa informacje ujawniane na temat segmentów operacyjnych w obligatoryjnych rocznych sprawozdaniach finansowych oraz ujawnianie wybranych informacji w śródrocznych sprawozdaniach finansowych. Dodatkowo wskazuje szczegółowe informacje, które należy ujawnić na temat produktów, usług, obszarów geograficznych i głównych klientów. MSSF 8 przewiduje, że jednostka ujawni w swoich sprawozdaniach finansowych informacje, które są istotne i użyteczne dla celów oceny skutków finansowych działalności gospodarczej i wpływu na środowisko gospodarcze, w którym działa [Nowak 2013, s. 90].

Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 8 zastąpił wcześniej funkcjonujący Międzynarodowy Standard Rachunkowości 14 *Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności* (MSR 14), którego głównym czynnikiem, jaki miał wpływ na określenie segmentu sprawozdawczego, było ryzyko i zwrot inwestycyjny. Zmieniony standard MSSF 8 wzbudził wiele kontrowersji. Komentatorzy wyrazili obawy dotyczące podejścia do zarządzania, ponieważ zapewniało ono zbyt dużą swobodę działania, a tym samym potencjalne problemy w zakresie porównywalności informacji między przedsiębiorstwami. Inne obawy sugerowały, że standard nie zawiera jasnej definicji terminu CODM (*Chief Operating Decision Maker*) oraz że wymogi dotyczące ujawniania danych geograficznych są ograniczone [Neveling 2007; IASB 2006; Sukhraj 2007]. Wreszcie, krytycy argumentowali, że nowy standard zapewnił kierownictwu możliwość manipulowania zarobkami z powodu zwiększonej dyskrecji menedżerskiej [Veron 2007; Gallhofer i Haslam 2007].

Główną zasadą funkcjonowania MSSF 8 jest ujawnianie przez jednostkę informacji, które mają być pomocne dla użytkowników jej sprawozdań w zakresie oceny skutków finansowych i rodzaju podjętych działań gospodarczych oraz oceny środowiska gospodarczego, w którym funkcjonuje [Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 8, pkt 1].

Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 8 daje jednostkom dużą dobrowolność podczas ujawniania informacji, co powoduje w efekcie, że dochodzi do znacznych rozbieżności w treściach publikowanych przez firmy zobowiązane do stosowania tego standardu. Duża dowolność w prezentacji informacji doty-

czących sprawozdawczości segmentowej jest powodem wielu problemów dla odbiorców sprawozdań finansowych. Jednostki gospodarcze, dzięki swobodzie w zakresie ujawnień, mogą kształtować swój pozytywny wizerunek. Może to być powodem przekłamania ich rzeczywistej sytuacji, co w konsekwencji utrudnia użytkownikom porównywanie podmiotów [Valenza, Heem 2010].

3. Charakterystyka obszaru badań

Celem badań było dokonanie analizy wprowadzenia MSSF 8 w miejsce MSR 14 w sprawozdawczości finansowej spółek giełdowych z branży drzewno-papierniczej oraz przedstawienie sposobu prezentacji informacji na temat segmentów operacyjnych i obszarów geograficznych w sprawozdaniach finansowych.

Sektor drewno i papier jest to specyficzna kategoria występująca na polskiej giełdzie. Jest nierozzerwalnie związany z branżą budowlaną i meblarską. Pomiędzy sektorem meblarskim czy budowlanym a sektorem drzewno-papierniczym występuje sprzężenie zwrotne. Obecnie Polska jest liderem w eksporcie oraz sprzedaży mebli w kraju. Napływ środków europejskich, jak i systematyczny wzrost PKB w Polsce powoduje niespotykany w historii rozwój na rynku nieruchomości. Sektor drzewno-papierniczy wymaga systematycznych inwestycji. Skuteczność w pozyskiwaniu inwestorów zależy od wysokiej jakości sprawozdań finansowych. Konieczność pozyskania inwestorów była głównym czynnikiem, który zdecydował o tym, że jako obiekt badań wybrano spółki z branży drzewno-papierniczej.

Zarówno w przemyśle drzewnym, jak i papierniczym liderami produkcji są Lasy Państwowe oraz koncerny takie jak np. International Paper czy Ikea. Jednakże jest również kilka polskich spółek giełdowych notowanych na GPW w Warszawie, działających w badanym sektorze. Z uwagi na dostępność skonsolidowanych sprawozdań finansowych do badania wybrano wszystkie spółki z branży drzewno-papierniczej należące do WIG w 2016 r.

Analizie poddano dane zawarte w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych badanych spółek za lata 2008-2009 oraz za rok 2016. MSSF 8 wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2009 r. i zastąpił MSR 14. Od początku 2009 r. wymagania stawiane przez MSSF 8 były obowiązkowe, natomiast rok 2008 był okresem przejściowym, w którym spółki miały swobodę wyboru między stosowaniem wymogów MSR 14 bądź MSSF 8. Wraz z początkiem roku obrotowego 2009 stosowanie wymogów MSSF 8 stało się obowiązkowe. Analiza danych za lata 2008-2009 miała na celu ukazanie zaistniałych zmian w sprawozdawczości finansowej związanych z zastąpieniem MSR 14 nowym standardem MSSF 8, natomiast włączenie do analizy sprawozdań za rok 2016 pozwala szerzej spojrzeć na stan wdrożenia wymogów MSSF 8 oraz zaistniałe przez ten czas zmiany.

W skład branży drzewno-papierniczej wchodzi wiele spółek, ale tylko sześć z nich ujętych jest w składzie Warszawskiego Indeksu Giełdowego (WIG). Badanie dotyczące sprawozdawczości segmentowej przeprowadzono zatem z wykorzysta-

niem skonsolidowanych sprawozdań finansowych następujących spółek giełdowych z branży drzewno-papierniczej: Arctic Paper SA, BSC Drukarnia Opakowań SA, Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe KOMPAP SA, Koszalińskie Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego SA, Paged SA oraz Pfeleiderer Group SA.

4. Wprowadzenie MSSF 8 w miejsce MSR 14 w sprawozdawczości finansowej badanych spółek

Spółki z branży drzewno-papierniczej, w których nastąpiło przejście w sprawozdawczości finansowej z MSR 14 na MSSF 8 to Arctic Paper SA, Paged SA oraz Pfeleiderer Group SA. Żadna z wymienionych jednostek nie przeszła na MSSF 8 przed wymaganym terminem.

Pierwszą z jednostek poddanych analizie jest Arctic Paper SA. W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2008 r. przyjęto, że podstawą wyznaczenia segmentów działalności były obszary geograficzne. Zidentyfikowano tylko jeden segment branżowy – produkcja papieru. Dodatkowo spółka uzyskuje przychody z tytułu sprzedaży energii elektrycznej oraz ciepłej, z tym że energia ciepła przeznaczona jest do użytku własnego. Jedynie ewentualne nadwyżki sprzedawane są klientom zewnętrznym. Nie stanowią one jednak znaczącej części ogólnych przychodów. Grupa zajmuje się również produkcją energii elektrycznej, w skojarzeniu z energią termalną. Jest ona wykorzystywana tylko na potrzeby własne. Brakująca energia elektryczna pozyskiwana jest od zewnętrznych dostawców. Pozostałości zakupionej energii odsprzedawane są odbiorcom z zewnątrz.

Grupa identyfikuje cztery segmenty geograficzne (Polska, Niemcy, Szwecja, Pozostałe), biorąc pod uwagę lokalizację aktywów. Transakcje, jakie zachodzą między segmentami, oparte są na zasadach rynkowych, jak w przypadku podmiotów niepowiązanych.

W roku 2009 MSSF 8 przyjął podejście kompatybilne z podejściem kierownictwa w zakresie identyfikacji i pomiaru wyników segmentów operacyjnych. W sprawozdaniu finansowym podano, że Arctic Paper SA zaliczana jest do spółek holdingowych, a usługi przez nią świadczone trafiają do spółek z Grupy. W odróżnieniu od sprawozdania za 2008 r. ujawniono segmenty operacyjne w ujęciu geograficznym: Polska, Zagranica (Hiszpania, Niemcy, Szwecja). Informacje o przychodach opierają się na danych dotyczących miejsca siedzib spółek zależnych Arctic Paper SA.

Kolejną ze spółek wprowadzających zmiany związane ze sprawozdawczością segmentową jest Paged SA. W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok 2008 jednostka prezentuje informacje dotyczące segmentów wyodrębnionych według kryterium branżowego oraz geograficznego.

Działalność Grupy, ujęta w segmencie branżowym i geograficznym, opiera się na dostarczaniu towarów bądź świadczeniu usług. Obszar ten narażony jest na ryzyko i można opisać go wielkością zwrotu z poniesionych nakładów różniącą się od innych segmentów branżowych bądź geograficznych. Do segmentów branżowych

zalicza się segment meblowy, sklejkowy i handlowy, zaś do segmentów geograficznych zaliczają się następujące segmenty: Polska, Wielka Brytania, Pozostałe kraje Europy, Azja, Ameryka Płn. i Płd., Australia i Afryka.

Zmiany wprowadzone wraz z wejściem w życie MSSF 8 nie zostały wystarczająco opisane w sprawozdaniu skonsolidowanym za 2009 r. Rozszerzone informacje na ten temat uwzględniono dopiero w sprawozdaniu za rok 2010. Dotyczyły one identyfikacji segmentów operacyjnych na podstawie wewnętrznych raportów, które umożliwiają menedżerom decydowanie o alokacji zasobów do danego segmentu. Uprzednio wymagane było zidentyfikowanie segmentów geograficznych i branżowych na podstawie kryteriów ryzyka i korzyści. Po wprowadzeniu standardu MSSF 8 członkowie kierownictwa zidentyfikowali trzy segmenty działalności:

- segment meblowy – Paged Grupa Meble zajmująca się zarówno produkcją, jak i sprzedażą mebli w kraju i za granicą,
- segment sklejkowy – Paged Grupa Sklejka, która zajmuje się produkcją oraz sprzedażą płyt stolarskich, sklejek i oklein zarówno w kraju, jak i za granicą,
- segment handlowy – Paged Grupa Dystrybucja zajmująca się dystrybucją towarów spółek z Grupy Paged oraz towarów niewyprodukowanych przez Grupę.

Ostatnią ze spółek z branży drzewno-papierniczej, której dotyczą zmiany związane z zastąpieniem MSR 14 przez MSSF 8, jest Pfeiderer Group SA. Spółka w sprawozdaniu za rok 2008, zgodnie z wymogami MSR 14, określiła następujące segmenty działalności:

- segment branżowy – płyty wiórowe (HDF i MDF),
- segmenty geograficzne – Polska (spółki Pfeiderer Grajewo SA, Pfeiderer Prospan SA, Silkelol Sp. z o.o., Pfeiderer MDF Sp. z o.o., Jura Polska Sp. z o.o., Unifloor Sp. z o.o. oraz Pfeiderer Services Sp. z o.o.) oraz Rosja (Pfeiderer OOO i Pfeiderer MDF OOO).

Z dniem 1 stycznia 2009 r. Pfeiderer Grajewo SA dokonała zmian w polityce rachunkowości wynikających z wdrożenia MSSF 8 *Segmenty operacyjne* w miejsce wcześniej zastosowanego MSR 14 *Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności*. Stosownie do zmian polityki rachunkowości zostały zidentyfikowane następujące segmenty operacyjne:

- Panel Polska: Pfeiderer Grajewo SA Produkcja płyty wiórowej,
- Jura Sp. z o.o. Usługi transportowe, Pfeiderer Prospan SA Produkcja płyty wiórowej, Unifloor Sp. z o.o. Produkcja paneli podłogowych,
- MDF Grajewo: Pfeiderer MDF Sp. z o.o. Produkcja cienkiej płyty MDF,
- Silekol: Selikol Sp. z o.o. Produkcja żywic i klejów,
- Rosja: Pfeiderer OOO Produkcja płyty wiórowej, Pfeiderer MDF OOO Inwestycja w toku.

Zgodnie z wymaganiami przejściowymi standardu dane porównawcze, które dotyczyły segmentów działalności, zostały przekształcone. Zmiany, które zaszły w polityce rachunkowości stosowanej przez Spółkę Pfeiderer Grajewo SA, nie miały wpływu na stratę przypadającą na jedną akcję.

W sprawozdaniu finansowym podkreślono, że informacje dotyczące sprawozdawczości segmentowej są systematycznie monitorowane przez organ odpowie-

działny za alokację zasobów i ocenę wyników finansowych określonych segmentów sprawozdawczych.

Pozycjami nieprzypisanymi do żadnego segmentu są aktywa związane z ogólnym zarządkiem, koszty administracyjne, jak również aktywa i zobowiązania związane z podatkiem dochodowym od osób prawnych. Do nakładów kapitałowych przypisanych do konkretnych segmentów zaliczono: nakłady związane z zakupem rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych różnych od wartości firmy.

5. Prezentacja informacji dotyczących segmentów operacyjnych w analizowanych spółkach

W poniższej tabeli zaprezentowano zestawienie jednostek z branży drzewno-papierniczej, które w rocznych sprawozdaniach uwzględniają sprawozdawczość segmentową. Jak wynika z danych zawartych w tabeli 1, w 2016 r. większość spółek prezentuje swoje dane finansowe z uwzględnieniem podziału na segmenty operacyjne. W latach 2008-2009 czyniła tak połowa spółek, ponieważ dwie z analizowanych spółek nie publikowały skonsolidowanych sprawozdań finansowych za te lata. Spół-

Tabela 1. Spółki giełdowe z branży drzewno-papierniczej uwzględniające w rocznych sprawozdaniach sprawozdawczość segmentową

Nazwa spółki	Prezentacja w rocznych sprawozdaniach sprawozdawczości segmentowej			Wyróżnione segmenty operacyjne w 2016 r.	Informacje o obszarach geograficznych		
	lata				lata		
	2008	2009	2016		2008	2009	2016
Arctic Paper SA	Tak	Nie	Tak	Papiery niepowlekane Papiery powlekane Celuloza Pozostałe	Tak	Tak	Tak
BSC Drukarnia Opakowań SA	Brak danych	Brak danych	Tak	Opakowania kartonowe i etykiety Pozostałe	Brak danych	Brak danych	Tak
Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe KOMPAP SA	Brak danych	Brak danych	Tak	Działalność produkcyjna Sprzedaż towarów i materiałów	Brak danych	Brak danych	Nie
Paged SA	Tak	Tak	Tak	Meblowy Sklejkowy Handlowy Nieruchomości Pozostałe	Tak	Tak	Nie
Pfleiderer Group SA	Tak	Tak	Tak	Europa Zachodnia Europa Wschodnia	Tak	Tak	Tak

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych spółek giełdowych za lata 2008-2009 i 2016 r.

ka BSC Drukarnia Opakowań SA zadebiutowała na GPW w Warszawie w 2011 r., natomiast Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe KOMPAP SA w kwietniu 2011 r. zakupiło udziały w Spółce Białostockie Zakłady Graficzne BZGraf. W 2016 r. tylko jedna ze spółek, a mianowicie Koszalińskie Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego SA, nie praktykuje podziału na segmenty, ponieważ kieruje się zasadami wynikającymi z polskich przepisów rachunkowości.

Najczęstszym kryterium wyodrębnienia segmentów operacyjnych w 2016 r. był rodzaj produktów i usług oraz typy działalności. Tylko jedna ze spółek (Pfleiderer Group SA) przy określeniu segmentów kieruje się wyznacznikiem, jakim jest położenie geograficzne odbiorców. Obecnie składa się ona z dwóch segmentów operacyjnych: Europy Wschodniej oraz Europy Zachodniej. Pomimo iż są to obszary działające niezależnie od siebie, Grupa jest w trakcie realizacji projektu mającego na celu zintegrowanie obu segmentów i stworzenie jednego przedsiębiorstwa. Oba segmenty prezentują oddzielne informacje finansowe. Grupa, w udostępnionym przez siebie sprawozdaniu finansowym, przedstawia przychody uzyskane w wyniku współpracy z krajami Europy Wschodniej i Zachodniej.

Spośród pięciu spółek giełdowych z branży drzewno-papierniczej, których sprawozdania finansowe ujawniają obecność segmentów operacyjnych, w 2016 r. trzy jednostki podają informacje na temat obszarów geograficznych. W latach 2008-2009 również tylko trzy spółki podały takie informacje.

6. Zakończenie

Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej mają przede wszystkim za zadanie ujednoczyć oraz umożliwić porównywalność sprawozdań finansowych spółek, niezależnie od ich otoczenia prawno-ekonomicznego. Likwidacja barier dla porównywalności jest niezwykle istotna w procesie rozwoju rynków finansowych w zglobalizowanym świecie. Dlatego też tak ważne dla funkcjonowania podmiotów gospodarczych jest spełnianie przez sprawozdania finansowe wysokich standardów rachunkowości.

Celem badań było określenie zmian związanych z wprowadzeniem MSSF 8 w miejsce MSR 14 w sprawozdawczości finansowej spółek giełdowych z branży drzewno-papierniczej oraz przedstawienie sposobu prezentacji informacji dotyczących obszarów geograficznych w sprawozdaniach finansowych badanych jednostek. W wyniku przeprowadzonych badań ustalono, że wszystkie spółki z branży drzewno-papierniczej, które identyfikują segmenty operacyjne, przedstawiają dane odrębnie dla każdego segmentu. Jednakże zakres ujawnianych danych dotyczących segmentów operacyjnych jest bardzo różny. Na uwagę zasługuje fakt, że mimo iż wszystkie analizowane spółki prowadzą działalność na skalę międzynarodową, jedynie 60% badanych podmiotów ujawnia w swoich sprawozdaniach finansowych informacje dotyczące obszarów geograficznych. Ponadto tylko jedna ze spółek ujawnia pełen zakres informacji z uwzględnieniem podziału na obszary geograficzne.

Przeprowadzone badania nie potwierdziły hipotezy zakładającej, iż zmiany wprowadzone wraz z zastąpieniem dotychczasowego MSR 14 nowym MSSF 8 spo-

wodowały zwiększenie zakresu ujawnianych danych na temat segmentów przez analizowane spółki. Badania wykazały, że analizowane spółki giełdowe z branży drzewno-papierniczej wdrożyły wytyczne MSSF 8, natomiast informacje dotyczące segmentów operacyjnych nie osiągają większego spektrum oraz nie została podniesiona ich jakość¹. W skonsolidowanych sprawozdaniach za rok 2009 badane jednostki wdrożyły większość zaleceń wynikających z MSSF 8. Udział spółek ujawniających dane o segmentach operacyjnych za 2016 r., w porównaniu z poprzednim rokiem badawczym, uległ obniżeniu, ponieważ spółki zaczynające publikację swoich danych finansowych po 2009 r. nie ujawniały tak szerokiego zakresu informacji, jak spółki przechodzące z MSR 14 na MSSF 8. Sposób prezentacji sprawozdawczości finansowej uległ skomplikowaniu i jest mniej czytelny dla przeciętnego użytkownika zewnętrznego.

Literatura

- Gallhofer S., Haslam J., 2007, *Exploring social, political and economic dimensions of accounting in the global context: the International Accounting Standards Board and accounting disaggregation*, „Socio-Economic Review”, no 5.
- IASB, 2006, *Comment letters on Exposure Draft ED 8*, <http://www.iasb.org/current-projects/iasb-projects/segment-reporting/exposure-draft-and-comment-letters/comment-letters/Pages/Comment.aspx> (dostęp: 27.11.2016).
- Karwowski M., 2016, *Segmenty operacyjne (MSSF 8). Determinanty zakresu ujawnianych informacji*, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa.
- MSSF 8 *Segmenty operacyjne*, [w:] *Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 1126/2008 z dnia 3 listopada 2008 r. przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady*.
- Neveling N., 2007, *EU delays IFRS 8 ratification in shock move: European Parliament tables resolution forcing European Commission to reappraise divisive IFRS 8*, „Accountancy Age”, May, <http://www.accountancyage.com/articles/print/2188561> (dostęp: 10.12.2017).
- Nowak E., 2013, *Operating segments for reporting purposes and responsibility centres for performance evaluation purposes*, Research Papers of Wrocław University of Economics, no 290.
- Ustawa z 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz.U. Nr 121, poz. 330 z późn. zm.
- Valenza P.T., Heem G., 2010, *An analysis of Segment Disclosures under IAS 14 and FRS 8*, <http://ssrn.com/abstract=1615430> (dostęp: 14.09.2017).
- Veron N., 2007, *EU Adoption of the IFRS 8 Standard on Operating Segments, Presentation to the Economic and Monetary Affairs Committee of The European Parliament*, 19 September 2007. file:///C:/Users/cereolsj/Downloads/EU%20adoption%20of%20the%20IFRS%208%20standard%20on%20operating%20segments%20(English).pdf (dostęp: 19.12.2017).
- Zimnicki T., 2017, *The relevance of segment reports – measurement methodology*, *Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości*, t. 93(149).

¹ Z kolei badania przeprowadzone przez T. Zimnickiego, mające na celu ocenę zasadności zmiany standardów sprawozdawczości według segmentów z MSR 14R na MSSF 8 w kontekście cechy przydatności, wykazały, że zmiana standardów była zasadna (badaniu poddano raporty spółek notowanych na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie za trzy okresy sprawozdawcze – 2008, 2009 oraz 2013) [Zimnicki 2017, s. 276].